

אולם המיסחר בבורסה
המניית המסופחות עולות

בית נשחקו, אך עדיין נשמרה מגמת עליות השערים, כפי שאמר מנכ"ל הי בורסה יוסי גיצני.

ד"ר חת

מתפרט

סיכום שנת 1982 כינסה הנהלת הבורסה מסיבת-עיתונאים בבית-ספר קולוב להפתעת כל הנוכחים. יצא ד"ר מאיר חת, יו"ר דירקטוריון הבורסה, כי התקפה חסרת-תקדים על פעולת הקרנות והאשים אותן בפעילות בלתי-כשרה כי בורסה. במילים אחרות, הוא האשים את מנהלי-הקרנות בהרצת מניות, כדי להרי את תשואות גבוהות, ובחוסר-אחריות כלפי לקוחותיהם. הוא תקף את הבנקים על אירצונם לעודד את המיסחר הרציף, את השיטה שעל פיה מאשרים לחברות חדשות להתקבל לבורסה והוא גם הציע אמצעים למנוע תופעות חריפות, כלשונו, במיסחר בבורסה.

באותו זמבע ראשון של ינואר,

הצלחתה של "רנית", והצלחת הקבוצה והמניותיה, עוררו את זעמן של הקרנות הבנקאיות, שי חששו לאבד את חלקן בעונת ניכסיה-הקרנות, בשל המעבר מהי קרנות שהיון לקרנות של קבוצת ריגרי-פישמן. כדי להתחרות בקבוצה, הן עשו שני דברים: ניסו להפיל את ריגרי-פישמן עידי הכי נפת היצעים גדולים במיוחד כי מניות של הקבוצה; אך אלה כולם נקלטו — בסכומים שהגיעו לעשר רות מיליוני דולר ביום — עידי קבוצת ריגרי-פישמן, שהמשיכה כי סיפוח יומי של מניותיה.

המעשה השני של הקרנות היה טיפוח המניות שלהן. וכאן התחיל המירוץ על התשואה של הקרנות, שחלקן הגיע לת- שואה חודשית של 30%, בחודשים שבי הם המדד עלה ב-5% או 6% בלבד. כך התחיל, מה שקרוי בלשון הקרנות המאבק על "יצירות" — כמות היחידות החדשות שמכרה כל קרן. את ה"יצירות" החדשות בנו

על הקרנות הצבי

מנכסיה בנייר-ערך אחד, לעומת 10% עד כה, וכל הקרנות שבניהול גוף אחד לא יוכלו להחזיק ביותר מ-15% מנכסיהן בנייר-ערך אחד. מימוש התצעות היה מצריך תקופת-חקיקה של כמה חודשים ותקופת-מעבר של כמה חודשים נוספים. הקרנות קיבלו את ההגבלות החדשות מהבנה ואולי אפילו ברצון. גם הן עייפו כבר מהמירוץ.

ביום החמישי בכוכר הופיע "מעריב" בכותרת ראשית לרוחב כל העיתון, שכה נאמר שיוטלו הגבלות על פעולת קרנות-הנא-מנות. זה הפסיק. הבהלה נוצרה. הפסיכולוגיה של העדר עבודה שעות נוספות. החנה ההסתערות על הבנקים — פקודות מכירה של כל המניות החלו לזרום בגלים. העידה למכור הכל ולברוח, שכולם חיכו זה מזה שנושה חרשים, הופיעה. הסיבה לא היתה חשוכה. כולם החלו להיזכר בכל מיני אסי פרזולוגים בחסדי עצמם שניכאו מפות בינואר, בשבוע השלישי של החודש. והנה זה בא.

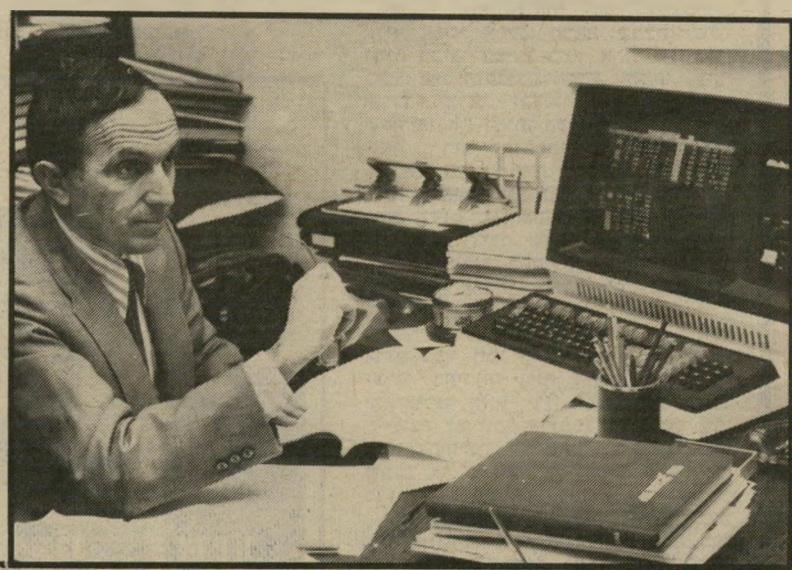
לייצב את הבורסה

אכן, באותו יום היו ירידות שערים ברוב המניות. לרבות מהן נרשם שער "מוכרים בלבד".

ביום הראשון חזר המחזה על עצמו. מי שלא הצליח לצאת ביום החמישי, ניסה שוב היום; רק חלק הצליח. חלק אחר נאלץ בעל כורחו להישאר בבורסה כשהוא נתון לחסדי "מוכרים בלבד" כי פעם הראשונה או בפעם השנייה, ברי ציפוח.

האוצר, בסיכומו של עניין הצליח ל"הרגיע" את הבורסה. עכשיו מבקשים שם לייצב את הבורסה ואולי אפילו לא- זן אותה. הכל בעזרת הדלפות של חוגגי האוצר על הצורך ברגיעה.

אמר מי שאמר, שיותר ממה שצריכה הבורסה לאוצר, זקוק האוצר לבורסה, ויותר ממה שזקוקים המשקיעים בבור- רה לאוצר, זקוק להם האוצר. אם חשב ראשה-הממשלה מנחם בגין על אפשרות של עריכת בחירות קרובות, יואיל ויתר ייעץ בשר-האוצר יורם ארידור. בור- סה שנפלה לא תצביע בעד הליכוד — אולי בשביל ריגרי-פישמן, שהראו איך אפשר להרוויח בקרן-נאמנות 500% בש- נה, ובישפרו אופציה 5000 אחוזים בש- נה.

יו"ר הבורסה ד"ר מאיר חת בחדרו מעשים לאיכשרים של הקרנות

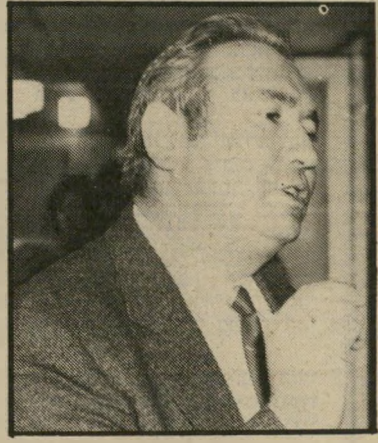
ההתפטרות גרמה לעזות בעולם הפיננסי הישראלי.

מנהלי הבנקים, הנהגים בתוקף מעמדם משליטה במועצת-המנהלים של הבורסה, נחרדו. הם חששו להתערבות-יותר של הממשלה בבורסה, כאוהרת ד"ר חת. וי אומנם, מייד נשמעו קולות של חברי-כנסת שטענו לצורך בחקיקה חדשה ל- בורסה ולרשות לניירות-ערך, שתמנע תופעות "חריגות".

במשך השבוע נעשו על-ידי מנהלי ה- בנקים מאמצים לשכנע את ד"ר חת לח- זור בו מהתפטרותו. אחרי שקיבלו את הצעותיו לשינויים, ואלה אושרו על-ידי דירקטוריון הבורסה, חזר בו, הודיע שימשיך לכהן בתפקידו.

האוצר מדליף

ינתיים דן האוצר בהצעותיו של ד"ר חת, וביום הרביעי שעבר הודלפו פרי- טים על הדיונים וההחלטות שנתקבלו לאמצעי-התקשורת. ההצעות עצמן לא היו מרחיקות-לכת, ובאו לרסן מעט את תיאבונן של הקרנות לתשואות גבוהות. עיקר הצעות האוצר היו, שמעתה לא תוכל קרן נאמנות להחזיק יותר מ-5%

ברוקר לבוא ותיק ובעל נסיון

ביום החמישי, התכנס הדירקטוריון יון של הבורסה לשיבתו השכר עית. כבר בתחילת השיבה הותקף ד"ר חת על דבריו במסיבת-העיתונ- נאים. ההצעות שהציע נרחו ב- חלקן והוא הודיע על התפטרותו.

הקרנות מהרצת מניות שמופחו עלייך, ושחלקן נזנח אחרי שמילא את יעודו לקראת סוף החודש, כי חודש, ובעיקר לקראת סוף השנה. וכך קרה שקרנות-נאמנות הציגו תשואה שנתית של 500% ויותר, וכך קרה שניכסי הקרנות גדלו כמשך השנה מינואר עד דצמבר מ-22 מיליארד שקל ל-100 מילי- יארד שקל, עליה של 335% ועליה ריאנית (בניכוי האינפלציה) של 90%.

כך קרה שחלקם של ה"צמודים" בקרי-

ברוקר ברמז ניצגו של איזנברג

נות ירד ל-30% וחלקן של המניות ש- אותן אפשר להריץ עלה ל-60% וחלקן של המס"ח ל-10%. כל הגורמים שפעלו בשוק פעלו כיוון אחד: למעלה. הרבה זמנה, סגירתו של אליעזר כרמל.

עליות ושיאים חדשים

כבר בסוף אוקטובר של '82 ובי- תחילת נובמבר החלו נשמעים הי- קולות הראשונים על מטולת קרובה. על רמת-שערים גבוהה מדי. דבר לא קרה. השערים המשיכו לנוע כלפי מעלה וי- לגרוף שיאים חדשים של נקודות ואחור- זים, של ביקושים שסופקו ושל היצעים שנקלטו מייד. 1982 הסתיימה ושום דבר לא קרה. התשש קינן, אבל גם השבוע הראשון והשני של ינואר לא שינה אלא במעט את התמונה. הרוגש מעבר למני- יות הכבדות. שערי המניות הספוקלטי-